

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Кафедра режисури та драматургії кіно і телебачення

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи та
міжнародного співробітництва

Олена АЛЕКСАНДРОВА

« 23 » вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КІНОМОНТАЖ ТА РОЗВИТОК МОНТАЖНОГО МИСЛЕННЯ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти третій (освітньо-творчий)

спеціальність В 1 Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво
(назва освітньої програми)

Розробники:

Вітрів Владислав Вадимович, старший викладач кафедри режисури та кінодраматургії кіно і телебачення Інституту екранних мистецтв КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого, доктор мистецтва

Хіміч Андрій Вікторович, старший викладач кафедри режисури та кінодраматургії кіно і телебачення Інституту екранних мистецтв КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого, доктор мистецтва

Викладач:

Вітрів Владислав Вадимович, старший викладач кафедри режисури та кінодраматургії кіно і телебачення Інституту екранних мистецтв КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого, доктор мистецтва

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри режисури та драматургії кіно і телебачення Інституту екранних мистецтв

Протокол від 23.09.2025 № 1

В. о. завідувача кафедри Володимир ОСЕЛЕДЧИК
(підпис)

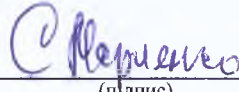
РПНД погоджено з гарантом освітньо-творчої програми *Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво*

Доцент кафедри режисури та драматургії

кіно і телебачення, кандидат

мистецтвознавства, доцент

_____.2025

(підпис)

Сергій МАРЧЕНКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання	
	денна	заочна
Характеристика навчальної дисципліни	<i>Вибіркова</i>	
Курс (рік навчання)	1	-
Семестр	2	-
Кількість кредитів	3	-
Загальний обсяг годин	90	-
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні	
	14	-
	Семінарські	
	10	-
	Практичні	
	-	-
	Самостійна робота	
	66	-
Вид підсумкового контролю	<i>Залік</i>	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Кіномонтаж і розвиток монтажного мислення» є формування у аспірантів цілісного уявлення про монтаж як фундаментальну складову кіномови, а також розвиток професійного монтажного мислення як творчої, аналітичної та смислотворчої здатності, необхідної для створення аудіовізуального твору. Дисципліна спрямована на опанування різних авторських рівнів монтажу, розуміння взаємозв'язку між зйомкою, режисурою, акторським виконанням і монтажем, а також усвідомлення монтажу як ключового інструменту впливу на емоційне сприйняття глядача.

Завданням навчальної дисципліни є формування у аспірантів розуміння монтажу як цілісної кіномовної системи та ключового інструменту створення смислу й емоційного впливу аудіовізуального твору. Дисципліна спрямована на засвоєння основних теоретичних категорій і авторських методів монтажу та розвиток здатності аналізувати їх застосування у класичному й сучасному кінематографі. Важливим завданням є набуття навичок усвідомленого вибору монтажно-технології відповідно до драматургічних, ритмічних і стилістичних завдань сцени. Курс також орієнтований на розвиток монтажного мислення як інтегрованої професійної якості, що поєднує режисерське бачення, організацію зйомки, акторське виконання та побудову кінотексту. Окрему увагу приділено усвідомленню змістовної мети кожної монтажно-склейки та її ролі у розвитку історії й емоційному сприйнятті глядачем.

Опанування вибіркового освітнього компоненту навчальної дисципліни «Кіномонтаж та розвиток монтажного мислення» спрямоване на розширення та поглиблення комплексу фахових компетентностей, зокрема:

- здатність до осмислення кіномонтажу як самостійної художньо-мисленнєвої категорії, що визначає логіку екранного висловлювання, структуру

нарративу та способи смислотворення в аудіовізуальних творах;

- здатність здійснювати глибокий теоретичний аналіз монтажних рішень у контексті історії кіно, еволюції естетичних парадигм і розвитку екранних мов, спираючись на сучасні наукові підходи та методології;

- здатність інтегрувати теорію монтажу з практикою наукового та творчого дослідження, використовуючи монтаж як аналітичний інструмент осмислення візуального матеріалу та формування дослідницьких гіпотез;

- здатність критично осмислювати взаємодію монтажу з драматургією, режисурою, операторською роботою та звуковим дизайном, розглядаючи аудіовізуальний твір як цілісну семіотичну систему;

- здатність розробляти та аргументувати власні наукові концепції, пов'язані з проблематикою монтажного мислення, його когнітивними, естетичними та комунікативними вимірами;

- здатність застосовувати монтажне мислення у міждисциплінарних дослідженнях та сучасних екранних практиках, зокрема в документальному, експериментальному кіно та нових медіа.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення: апаратура для відтворення відео- та аудіофайлів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ТЕМА 1. Основи монтажу як кіномови	45	8	4				33							
ТЕМА 2. Інші авторські рівні використання методів монтажу при створенні кінофільму	45	6	6				33							
УСЬОГО	90	14	10				66							

4. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. Основи монтажу як кіномови

Лекція 1. (2 години) Що лежить за межами простих правил монтажу?

Лекція присвячена критичному переосмисленню формального підходу до монтажу як набору універсальних правил. Розглядається монтаж як синтаксис

кіномови, система смислотворчих зв'язків між планами та основа формування авторської стилістики. Особливу увагу приділено поняттю монтажу як творчої технології, що виходить за межі технічних схем і визначає спосіб мислення режисера та монтажера.

Основні поняття/ключові слова: мова монтажу, склейка, кінотекст, монтажна фраза.

Рекомендована література: 1, 2, 5.

Лекція 2. (2 години) «Монтаж» та "Editing" – дві різні назви одного й того ж процесу?

У лекції аналізується відмінність між поняттями «монтаж» і «editing» як не лише мовними, а й концептуальними категоріями. Розкривається специфіка «editing» у кіноконтексті як процесу організації часу, простору, ритму та уваги глядача. Лекція формує розуміння монтажу як складного смислового редагування кінотексту, а не лише технічного поєднання кадрів.

Основні поняття/ключові слова: editing, кінотекст, ритм, увага глядача, атмосфера.

Рекомендована література: 1, 2, 8 12, 14.

Лекція 3. (2 години) Хто насправді вигидає монтаж атракціонів? Семантичний ряд? Способи викладу кінозображення як тексту?

Лекція присвячена формуванню монтажу як художнього методу у кінематографі 1920-х років. Розглядаються концепції монтажу атракціонів, семантичного ряду та способи викладу кінозображення як тексту. Аналізується внесок Абеля Ганса, Вальтера Родмана та Йоріса Івенса у становлення монтажної мови та розвиток авторського підходу до кіно.

Основні поняття/ключові слова: семантичний ряд, виклад кінотексту, Абель Ганс, Вальтер Родман, Йоріс Івенс.

Рекомендована література: 3, 6, 7, 9, 11.

Семінар 1. (2 години) Розуміння основних категорій монтажу як кіномови і вміння побачити та аналізувати їх використання в кінематографі 20–30-х років.

На семінарі аспіранти аналізують основні категорії монтажу як кіномови на прикладі фільмів 1920–1930-х років. Завданням для самостійної роботи аспіранта є аналітична робота / есе / усна доповідь, які присвячені поняттю контінюеті, принципам утворення цілісного кінотексту та режисерській практиці ключових постатей епохи.

Основні поняття/ключові слова: контінюеті, есе, кінотекст, цілісний кінотекст.

Рекомендована література: 2, 3, 10, 12.

Лекція 4. (2 години) "Editing" – 1-й рівень. «Метод майстер-плану». Складання творчої технології "Coverage".

Лекція розкриває метод майстер-плану як базову модель побудови сцени у звуковому кіно. Аналізується технологія «coverage», принципи зйомки та монтажного поєднання планів різної крупності. Розглядається логіка просторової

та драматургічної організації сцени, що лежить в основі класичного монтажного рішення.

Основні поняття/ключові слова: Метод майстер-плану, coverage, крупність плану, монтажне рішення.

Рекомендована література: 1, 2, 3, 10, 12.

Семінар 2. (2 години) Як застосовувати «метод майстер-плану» на практиці?

Семінар присвячений аналізу практичного використання методу майстер-плану у фільмах Мікеланджело Антоніоні, Ентоні Мінгели та Леоніда Осика. Завданням для самостійної роботи аспіранта є здійснення аналізу обраної сцени з розбором монтажною логіки, роботи з простором і ритмом.

Основні поняття/ключові слова: Антоніоні, Мінгела, Осика, авторське бачення, авторський монтажний стиль.

Рекомендована література: 1, 2, 6, 7, 14.

ТЕМА 2. Інші авторські рівні використання методів монтажу при створенні кінофільму

Лекція 1. (2 години) "Editing" 2-й рівень. «Метод перекриття» – "Overlapping method".

Лекція розглядає метод перекриття («overlapping method») як складну авторську монтажну технологію, що виходить за межі суто монтажного етапу. Аналізується взаємозв'язок монтажу з операторським підходом, організацією акторської гри та побудовою мізансцени. Метод перекриття постає як цілісна система постановочного мислення.

Основні поняття/ключові слова: метод перекриття, overlapping method, авторська монтажна технологія, операторський підхід.

Рекомендована література: 1, 2, 6, 7, 11.

Семінар 1. (2 години) Чи не є «перекриття» схожим на багатокамерне телевізійне рішення?

На семінарі аспіранти обговорюють специфіку методу перекриття у порівнянні з багатокамерними телевізійними рішеннями. Завданням для самостійної роботи аспіранта є підготовка матеріалів про особливості акторського виконання, операторського погляду камери та складнощі реалізації цього методу у практиці ігрового кіно.

Основні поняття/ключові слова: метод перекриття, багатокамерне телевізійне рішення, есе, ігрове кіно.

Рекомендована література: 1, 2, 5, 6, 10.

Лекція 2. (2 години) "Editing" 3-й рівень. Метод «Одним планом» – "In-One Method".

Лекція присвячена методу «одним планом» (in-one method) та його різновидам: «oner», «developing master», «plan-scene». Розглядається специфіка побу-

дови сцени без монтажних склейок, принципи внутрішньої драматургії кадру та багатоваріантність режисерських рішень у межах одного плану.

Основні поняття/ключові слова: одним планом, In-One Method, developing master, oner, plan-scene.

Рекомендована література: 1, 2, 6, 8, 12.

Семінар 2. (2 години) Поняття «oner» і поняття «внутрішньокадрового монтажу» – що спільного і в чім відмінності?

Семінар спрямований на порівняльний аналіз понять «oner» і внутрішньокадрового монтажу. Аспіранти готують письмові роботи або усні презентації з розбором сцен, зокрема на прикладі фільму Стівена Спілберга «Спасіння рядового Райана», аналізуючи різницю форм, змістів і режисерських стратегій.

Основні поняття/ключові слова: одним планом, oner.

Рекомендована література: 1, 2, 6, 10.

Лекція 3. (2 години) "Editing" 4-й рівень. Метод «Вільна форма» – "Freeform", також називається «документальний стиль» ("documentary style")

Лекція розкриває метод «вільної форми» ("freeform") як монтажну стилістику, що імітує документальний спосіб зйомки. Аналізуються жорсткі правила, які лежать в основі уявної «випадковості» камери: ручна зйомка, ритмічна нестабільність, фрагментарність погляду та їх вплив на емоційне сприйняття глядачем.

Основні поняття/ключові слова: documentary style, freeform, документальний стиль.

Рекомендована література: 1, 2, 6, 8, 11, 13.

Семінар 3. (2 години) Різниця монтажних стилістик американського і європейського кіно.

Семінар присвячений порівняльному аналізу монтажних стилістик американського та європейського кіно. Завданням для самостійної роботи аспіранта є підготовка проведення порівняльного аналізу, у якому зіставляють монтажну мову «нового Голлівуду», сучасного жанрового й авторського кіно США та Європи, українського поетичного кіно й сучасного українського кінематографу.

Основні поняття/ключові слова: overlapping method, multicam, in-one method, oner, freeform.

Рекомендована література: 1, 2, 6, 9, 11, 12, 13, 14.

Критерії оцінювання роботи на семінарських заняттях:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Глибоке та всебічне розкриття теми семінарського заняття з урахуванням багатовимірності та різноваріантності кіномонтажу та розвитку монтажного мислення. Аспірант демонструє впевнене володіння фаховою термінологією, системність аналізу та високу культуру наукової дискусії. Виклад матеріалу характеризується бездоганною логікою, змістовністю та аргументованістю авторських тез.	3

Критерії оцінювання	Кількість балів
Аспірант виявляє лише загальну обізнаність із темою, демонструючи обмежений обсяг знань. Спостерігається брак термінологічної суворості та порушення логіки викладу. Потенціал для розкриття проблематики кіномонтажу та розвитку монтажного мислення використано неповністю; наявні суттєві зауваження до коректності формулювань та глибини аналізу.	2
Поверховість у володінні матеріалом аспірантом; обмеженість знань, значна кількість неточностей у формулюваннях; відповіді формалізовані і свідчать про незацікавленість дисципліною; поверхневе володіння понятійним апаратом.	1
Практична відсутність знань; серйозні помилки у процесі презентації матеріалу, незрозуміння ключових понять і термінів.	0

5. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни «Кіномонтаж та розвиток монтажного мислення» застосовуються *репродуктивний, продуктивно-практичний та частково-пошуковий методи навчання*, що відповідають специфіці монтажу як творчої технології та складової кіномови.

Репродуктивний метод спрямований на формування у здобувачів третього рівня вищої освіти системного уявлення про теоретичні основи монтажу, засвоєння базових понять, історичних етапів розвитку монтажного мислення, ключових концепцій і авторських підходів у світовому кінематографі. Реалізація цього методу передбачає опрацювання теоретичного матеріалу, участь у фахових обговореннях проблем монтажною мови, стилістики та смислотворчої ролі монтажу, що сприяє розвитку аналітичного мислення, здатності до аргументованого аналізу та професійного формулювання власних висновків.

Продуктивно-практичний та частково-пошуковий методи реалізуються через аналіз ігрових та документальних фільмів, розбір монтажних рішень окремих сцен, зіставлення різних монтажних стилістик і виконання аналітичних та творчих завдань. Ці методи спрямовані на інтеграцію теоретичних знань у практику режисерського та монтажного мислення, розвиток уміння свідомо обирати монтажні методи відповідно до драматургічних, ритмічних і емоційних завдань екранного твору.

Застосування комплексу зазначених методів навчання створює умови для активної інтелектуальної та творчої роботи аспірантів, поглибленого осмислення монтажу як цілісної кіномовної системи та розвитку монтажного мислення, необхідного для подальшої професійної діяльності у сфері кіно й аудіовізуального мистецтва.

6. Самостійна робота та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
Тема 1. Основи монтажу як кіномови			
Завдання 1	Розуміння основних категорій монтажу як кіномови і вміння побачити та аналізувати їх використання в кінематографі 20-30-х років XX ст.	Письмове повідомлення / есе / усна доповідь	15
Завдання 2	Як застосовувати «метод майстер-плану» на практиці?	Письмове повідомлення / есе / усна доповідь	15
Тема 2. Інші авторські рівні використання методів монтажу при створенні кінофільму			
Завдання 1	Чи не є «перекриття» схожим на багатокамерне телевізійне рішення?	Письмове повідомлення / есе / усна доповідь	16
Завдання 2	Поняття "one" і поняття «внутрішньокадрового монтажу» – що спільного і в чім відмінності?	Письмове повідомлення / есе / усна доповідь	16
Завдання 3	Різниця монтажних стилістик американського і європейського кіно.	Письмове повідомлення / есе / усна доповідь	16

Критерії оцінювання самостійної роботи (усна відповідь)

Критерії оцінювання	Кількість балів	
	15	16
Аспірант демонструє глибоке і всебічне розуміння теми, інтегруючи гуманітарні, творчі та технологічні аспекти документального кіно. Відповідь повна, аргументована, містить оригінальний авторський погляд і критичний аналіз. Активно і впевнено бере участь у дискусіях, ініціює діалог, підтримує позиції прикладами з теорії та практики. Самостійна підготовка відзначається широким використанням додаткових джерел, глибинним аналізом і творчим осмисленням.	14-15	15-16
Аспірант має міцні знання теми, розуміє основні ідеї та проявляє вміння аналізувати ключові аспекти документального кіно. Відповідь аргументована, містить особисту позицію, але іноді менш глибоку чи оригінальну. Активна участь у семінарі, здатність підтримувати дискусію і висловлювати власні думки. Самостійна підготовка систематична, з використанням базових та додаткових матеріалів	10-13	10-14
Аспірант знає основні положення теми, може викласти їх, але розгорнутий аналіз і критичний підхід недостатні; Відповідь частково аргументована, містить поверхневий авторський погляд; Участь у семінарі є, але відповіді можуть бути фрагментарними або формальними; Самостійна підготовка відбувається, але з обмеженим залученням додаткових джерел, з переважно репродуктивним підходом	7-9	7-9
Аспірант володіє лише базовими знаннями, відповіді короткі, без поглибленого розуміння;	4-6	4-6

Критерії оцінювання	Кількість балів	
	15	16
Авторський погляд виражений слабо або відсутній; Участь у семінарі мінімальна, відповіді здебільшого формальні або повторюють лекційний матеріал; Самостійна підготовка непослідовна, без системного використання джерел; Завдання виконано із значним запізненням.		
Аспірант має фрагментарні знання, відповіді неструктуровані, не аргументовані; Власної позиції практично не проявляє, участь у семінарі мінімальна або відсутня; Самостійна підготовка поверхнева, не враховує основний навчальний матеріал; Завдання виконано із значним запізненням чи не виконано взагалі.	1-3	1-3
Завдання не виконано.	0	0

Критерії оцінювання самостійної роботи (письмова відповідь):

Критерії оцінювання	Кількість балів	
	15	16
Авторський погляд аспіранта щодо тієї чи іншої теми семінару є самобутнім та яскравим. Знайдено авторське рішення та подачу тієї чи іншої теми семінару. Текст та авторська подача виглядає цілісно, не містить похибок. Обсяг тексту від 3 до 10 сторінок дотримано повністю. Якість виконання: на високому фаховому рівні з дотриманням усіх формально-змістовних вимог. Робота написана самостійно без використання інструментів ШІ (штучного інтелекту). При відповідях чи написанні тексту аспірант виявляє максимум ініціативності, базуючись на індивідуальному досвіді, висловлюючи свою думку. Робота виконана та здана викладачу вчасно.	14-15	15-16
Авторський погляд аспіранта щодо тієї чи іншої теми семінару є менш самобутнім та яскравим. Знайдено авторське рішення та подачу тієї чи іншої теми семінару, але воно не відображає авторський погляд аспіранта на ту чи іншу тему семінару повноцінно. Обсяг тексту викладено частково. Якість виконання: є певні неточності щодо викладення матеріалу з теми, зміст не розкрито в повній мірі. Робота написана подекуди з використанням ШІ-інструментів або копіюванням з інтернет ресурсів. Персональна мотивація у вирішенні завдань виявлена на достатньому рівні. Робота виконана та здана викладачу із незначним запізненням.	10-13	10-14
Авторський погляд аспіранта щодо тієї чи іншої теми семінару є посереднім. Подача тієї чи іншої теми семінару відображена посередньо та містить слабе авторське бачення. Обсяг тексту викладено частково. Якість виконання: є неточності щодо викладення матеріалу з теми, зміст не розкрито. Робота написана подекуди з використанням ШІ-інструментів або копіюванням з інтернет ресурсів.	7-9	7-9

Критерії оцінювання	Кількість балів	
	15	16
Персональна мотивація у вирішенні завдань виявлена на слабкому рівні. Робота виконана та здана викладачу з запізненням.		
Авторський погляд аспіранта щодо тієї чи іншої теми семінару є формальним. Подача тієї чи іншої теми семінару відображена формально та містить слабе авторське бачення. Обсяг тексту мінімальний. Якість виконання: суцільні неточності при викладі тексту. Робота написана з використанням ШІ-інструментів або копіюванням з інтернет ресурсів. Персональна мотивація у вирішенні завдань виявлена на мінімальному рівні. Робота виконана та здана викладачу зі значним запізненням.	4-6	4-6
Авторський погляд аспіранта щодо тієї чи іншої теми семінару відсутній. Подача тієї чи іншої теми семінару не містить авторського бачення. Обсяг тексту повністю не відповідає зазначеним вимогам. Робота написана з використанням ШІ-інструментів або копіюванням з інтернет ресурсів. Персональна мотивація у вирішенні завдань не виявлена. Робота виконана та здана викладачу зі значним запізненням.	1-3	1-3
Робота не виконана	0	0

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Оцінювання успішності аспірантів реалізується через механізми поточного та підсумкового (семестрового) контролю. Поточні бали акумулюються під час лекційних та семінарських занять, фіксуючи рівень опанування дисципліною. Семестровий залік підсумовує навчальні досягнення, є кумулятивною оцінкою якості підготовки аспірантів, їх самостійної роботи протягом семестру та активності на лекціях і семінарах.

Поточне оцінювання роботи аспірантів впродовж семестру відбувається за допомогою експрес-опитувань з актуальної теми, доповідей на семінарах, виконання завдань для самостійної роботи. Форма **підсумкового контролю** успішності засвоєння матеріалу – **залік**.

Контроль виконання завдань здійснюється протягом семестру під час семінарських занять і передбачає аналіз усних або письмових відповідей аспірантів. Додатково враховується рівень їхньої участі у фахових дискусіях, колективних обговореннях та опитуваннях. Сукупність зазначених видів навчальної активності є підставою для нарахування залікових балів та підсумкового оцінювання результатів навчання. Також до нарахування залікового балу входить відвідування лекційних та семінарських занять.

Засоби діагностики успішності навчання:

- робота під час семінарських занять (відповіді, доповнення, фронтальне опитування);
- письмове тестування під час проведення семінарських занять;
- перевірка самостійної роботи аспірантів;
- ознайомлення з конспектами лекцій.

8. Розподіл балів, які отримують аспіранти

За результатами поточного контролю та самостійної роботи											
ТЕМА 1	Лекція				Семінар			Самостійна робота			Разом
	№1	№2	№3	№4	№1	№2		№1	№2		
к-сть балів	1	1	1	1	3	3		15	15		40
ТЕМА 2	Лекція				Семінар			Самостійна робота			Разом
	№1	№2	№3		№1	№2	№3	№1	№2	№3	
к-сть балів	1	1	1		3	3	3	16	16	16	60
Усього											100

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за сто- бальною шка- лою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетент- ності
90–100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82–89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74–81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64–73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60–63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35–59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0–34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

1. Горпенко В. Архітектоніка фільму: режисерські засоби і способи формування структури екранного видовища : в 5 т. - Т. 3, ч. 1: Монтажна архітектоніка фільму. Кадрозчеплення. Київ : ДІТМ, 2000.
2. Шклярєвський Г., Терещенко Ю. Морфологія і синтаксис екранних мистецтв. Київ : Альма-Прес, 2004.

3. Armer A. Directing television and film (2 ed.). Belmont : Wodsworth Publishing Company, 1990.
4. Bordwell D. Figures Traced in Light. Berkley — Los Angeles — London : University of California Press, 2005.
5. Brown N. The Rhetoric of Filmic Narration. Ann Arbor : UMI Research Press, 1982
6. Brown, B. Cinematography: theory and practice. New York : Routledge, 2016.
7. Dmytryk E. On Film Editing: An Introduction to the Art of Film Construction. UK: Taylor & Francis. 1984, 208 p.
8. Katz S .Film Directing: Shot by Shot - 25th Anniversary Edition: Visualizing from Concept to Screen. LA : Michael Wiese Productions, 2019.
9. Lothe J. Narrative In Fiction And Film: An Introduction. New York : Oxford University Press, 2000.
10. Lumet S. Making movies. London : Bloomsbury Publishing, 1996.
11. Mamet D. On Directing Film. New York : The Penguin Group, 1991.
12. Metz C. Film Language: A Semiotics of the Cinema. Chicago : University of Chicago Press, 1990.
13. Murch W. In the Blink of an Eye: A Perspective on Film Editing. CA : Silman-James Press, 2001.
14. Travis M. Directing feature films: the creative collaboration between directors, writers, and actors. LA : Michael Wise Production, 2000. 401 p.

10. Інформаційні ресурси

1. Вебсторінка IMDb (the Internet Movie Database) : <https://www.imdb.com/>
2. Вебсторінка DzygaMDB : <https://dzygamdb.com/>
3. Вебсторінка The American Cinematheque : <https://www.americancinematheque.com/>
4. Вебсторінка Criterion Collection : <https://www.criterionchannel.com/>
5. Вебсторінка European films : <https://www.europa-cinemas.org/en>
6. Вебсторінка The European Film Academy : <https://www.europeanfilmacademy.org/>